

ΕΝΟΤΗΤΑ ΙΙΙ

ΤΠΕ και Αρχαία Ελληνική
Γραμματεία και Γλώσσα

4 προσεγγίσεις στη διδασκαλία των Α.Ε.:

ως μάθημα
λογοτεχνίας

ως μάθημα
γλώσσας

ως μάθημα
πολιτισμού

ως μάθημα
ανθρωπογνωσίας

μεγάλο μέρος
Α.Τ. (3ώ./εβδ)

Παρατηρήσεις - ασκήσεις γραμματικής,
συντακτικού και λεξιλογίου

Στόχος

να κατακτήσουν τη δομή και λειτουργία

να κατανοούν γλωσσικά ΑΕ έργα από πρωτότυπο

να συνειδητοποιούν την εξέλιξη της γλώσσας

να βελτιώσουν τη γλωσσική τους κατάρτιση.

4 Μέθοδοι διδασκαλίας

Γλωσσοκεντρική ή
γραμματικο-συντακτική

αποσπάσματα ΑΕ λόγου → διεξοδική εξέταση
γραμματικής, συντακτικού και λεξιλογίου

Υπόθεση: η εξαντλητική επεξεργασία του
κειμένου → στη μετάφρασή (;)

Δομολειτουργική
προσέγγιση

Τα βασικά μόνο της γραμματικής και του συντακτικού

Έμφαση στη δομή → κλειδί για την κατανόηση
π.χ. η λειτουργία της μετοχής

Επικοινωνιακή -
κειμενογλωσσολογική

τα κείμενα ως γλωσσικές μονάδες:
νοηματοδοτούνται σε συγκεκριμένες περιστάσεις.

έμφαση στη διάγνωση της τυπολογίας.

συγκριτική προσέγγιση
μέσω της ΝΕ γλώσσας

μέσα από γλωσσικούς παραλληλισμούς

Το άγνωστο μέσα από κοινά ή γνωστά στοιχεία

κατανόηση των ομοιοτήτων και των διαφορών

επισήμανση της εξέλιξης και της συνέχειας

συνειδητοποίηση

συνθετικού χαρακτήρα της Α.Ε.

του αναλυτικού της Ν.Ε.

μπορεί να αποτρέψει

ιδεολογικές παρεξηγήσεις - διαστρεβλώσεις

λ.χ. ότι η εκμάθηση της ΑΕ μπορεί να
αντικαταστήσει τη διδασκαλία της ΝΕ.

ως μάθημα λογοτεχνίας

Ομηρικά έπη

Δραματική ποίηση

Ιστοριογραφία

Ανθολόγιο αρχαϊκής λυρικής ποίησης

Ρητορική

Στόχος

η ερμηνευτική προσέγγιση αντιπροσωπευτικών έργων

η εκτίμηση της λογοτεχνικής τους αξία

η καλλιέργεια της φαντασίας και της γλώσσας

η ενδυνάμωση: συναισθηματικής συμμετοχής, αναγνωστικών δεξιοτήτων των μαθητών

η αισθητική απόλαυση

Τρόποι Προσέγγισης

Κειμενοκεντρική μέθοδος

έμφαση στο κείμενο, στην κατανόησή του σε επίπεδο: λεξιλογικό, σημασιολογικό, συντακτικό, ύφους, ιδεολογικό

στηρίζεται στην αντίληψη: το κείμενο = οργανικό σύνολο

τα μέρη σχετίζονται: φωτίζονται & ερμηνεύονται αμοιβαία

Πορεία: συνολική θεώρηση → θεματικά κέντρα → δομή του

→ Αναλυτική διερεύνηση περιεχομένου

δομή πλοκή ύφος χαρακτήρες

Αφηγηματικούς τρόπους

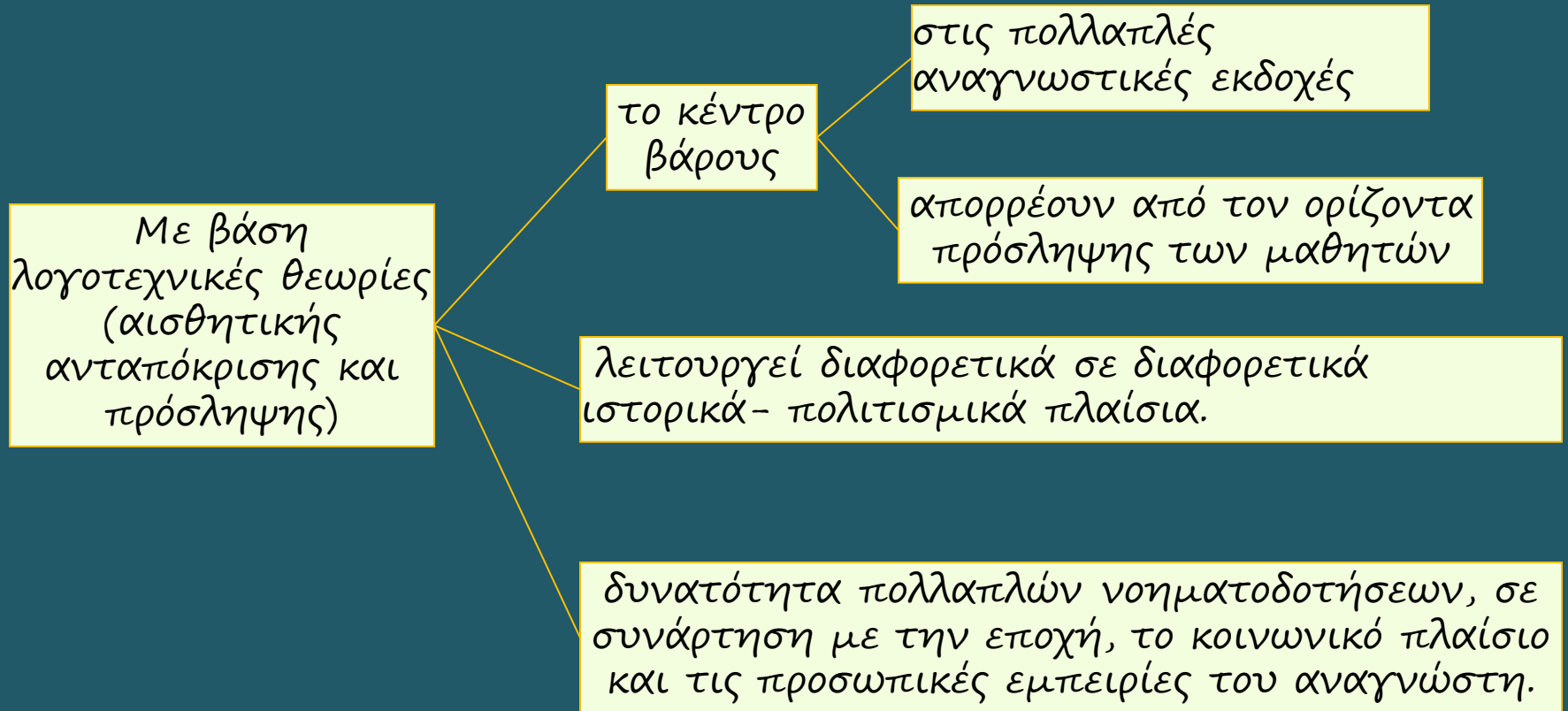
→ συνολική συνθετική εκτίμηση

ιστορικο-φιλολογική προσέγγιση

εστιάζει στα εξωκειμενικά δεδομένα για την κατανόηση:

βιογραφία, πληροφορίες για το ιστορικό, κοινωνικό, πολιτικό και πολιτιστικό πλαίσιο συγγραφής του έργου, για το λογοτεχνικό είδος...

Τρόποι Προσέγγισης (συνέχεια)

Ερμηνευτική
διαδικασία και
μετάφραση

Άλλοτε η ερμηνευτική διαδικασία συμπληρώνεται με τη μεταφραστική άσκηση για την απόδοση σε ν.ε. λόγο

άλλοτε ταυτίζεται

Η
μετάφραση

ένα πρώτο είδος ανάγνωσης του κειμένου

ταυτόχρονα μέσο για κατανόηση και ερμηνεία του κ.

αποτέλεσμα της ερμηνευτικής προσέγγισης

πεδίο συστηματικής και απαιτητικής δοκιμασίας των γλωσσικών γνώσεων του μαθητή

ενεργοποιεί και τις δύο γλώσσες, σε γραμματικό, σημασιολογικό και υφολογικό επίπεδο.

ως μάθημα ανθρωπογνωσίας

τάση που κυριαρχεί στο ΠΣ

διαμορφώνει σε μεγάλο βαθμό τις επιλογές της διδακτέας ύλης

Στόχος

η ενίσχυση της ανθρωπιστικής παιδείας

η κατανόηση της ανθρωποκεντρικής διάστασης του αρχαίου κόσμου

η ανάδειξη των διαχρονικών ανθρωπιστικών αξιών του ΑΕ πολιτισμού

Τρόποι Προσέγγισης

ιδεολογική προσέγγιση

το κείμενο: ως φορέας και παράγωγο ιδεών της κοινωνίας

διερευνάται το ιδεολογικό πλαίσιο: ιστορικές-πολιτιστικές συντεταγμένες

λ.χ. ανιχνεύονται οι ιδεολογικο - πολιτικές αντιλήψεις του συγγραφέα

οι αξίες και οι ιδέες που αποδέχεται και προβάλλει ή αμφισβητεί και επιδιώκει να ανατρέψει κ.ο.κ

ουμανιστική
προσέγγιση

αναδεικνύει την ανθρωποκεντρική διάσταση της Α.Ε. Γρ.
σημασία, όχι στο άτομο, αλλά στην ανθρώπινη ύπαρξη.

Επιδιώκεται

η ενίσχυση του σεβασμού στον άνθρωπο

η προβολή θετικών αξιών και μοντέλων συμπεριφοράς

ο στοχασμός σε διαχρονικές αξίες: συντέλεσαν
στη διαμόρφωση του δυτικού πολιτισμού

δίκαιο

αλήθεια

δημοκρατία

βιωματική
πρόσληψη

βάρος στο διάλογο μαθητή με αξίες και έννοιες των ΑΕ έργων

ενδυνάμωση συγκριτικής και κριτικής ικανότητας μαθητών

Ενίσχυση διαμόρφωσης προσωπικής άποψης και στάσης.

ως μάθημα πολιτισμού

τάση που εφαρμόζεται σε όλα τα διδακτικά αντικείμενα (πρωτ.& μεταφρ.)

αναζητούνται πληροφορίες για: ιστορία, πολιτική, δημόσιο-ιδιωτικό βίο κλπ

Στόχος

είναι η γνώση του ΑΕ πολιτισμού:

η επικοινωνία με τα πνευματικά και καλλιτεχνικά επιτεύγματα του αρχαίου κόσμου

η συνειδητοποίηση της σημασίας των επιτευγμάτων

η ενίσχυση της πολιτισμικής ταυτότητας και της ιστορικής συνείδησης των μαθητών.

Τρόποι Προσέγγισης

το Α.Ε. κείμενο: πηγή ιστορικών πληροφοριών, που βοηθούν στην ανασύνθεση της εικόνας του Α.Ε. πολιτισμού.

αρχαιογνωστική

Επιδιώκεται γνωριμία με πνευματική δημιουργία των Α.Ε.λλ.

η γνώση ποικίλων εκφάνσεων του Α.Ε. δημόσιου-ιδιωτικού βίου

Τα ΑΕ: ως μέσο αγωγής (όχι μόνο γλωσσικής) με εθνικό και συχνά φρονηματιστικό χαρακτήρα

εθνοκεντρική

Επιδιώκεται «η συνειδητοποίηση της αφετηρίας και της συνέχειας της ελληνικής γλώσσας και του εθνικού βίου

να διαγνωστούν οι οφειλές του ΑΕ κόσμου σε άλλους λαούς

διαπολιτισμική

να επισημανθούν τα επιτεύγματα των Α.Ε. → διαμόρφωση του ελληνορωμαϊκού → θεμελίωση του δυτικού πολιτισμού

αναγωγή σύγχρονων επιστημονικών κατακτήσεων στην ελληνική αρχαιότητα